

Tien varrelta.

Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen kolmas vuosikokous pidettiin Sörnäisten Vuorelassa t. k. 4 p:nä. Huoneusto oli juhla-asussa ja sekä sali että lehteri olivat väkeä täynnä, melkein yksinomaan vähävaraisempaa kansanluokkaa. Se oli sitä jaloa kantajoukkoa, joka ensimmäisenä on omistanut teosofiset harrastukset ja alkanut työn valmistaakseen Suomelle uuden huomenen, kansallisen henkisen herämyksen. Mieliala oli tyyni ja lempeä ja hartaasti seurattiin pitkän kokouksen menoa. Ohjelmassa oli m. m. viulun- ja pianonsoittoa, naisköörin laulua ja puheita. Kokouksen avasi kustannusliikkeen toimikunnan puh. johtaja Aaltonen, joka koruttomin, sattuvin sanoin muistutti, että meidän on käytävä eteenpäin aineellisia vaikeuksia pelkäämättä, liikkeemme on sellainen, että se ei saa eikä voi kuolla, vaan tulee yhä kasvamaan ja voimistumaan kaikista tietämättömyyden ja pimeyden voimista huolimatta. Sitten teki Pekka Ervast numerojen ja laskujen avulla selkoa kustannusliikkeen viimevuotisesta toiminnasta. Hän huomautti alussa, että tällaisen liikkeen kehitystä saattaa verrata ihmisen syntyhistoriaan. Voidaan sanoa, että liikkeen ensimmäisenä toimintavuonna luodaan sen fyysillinen ruumis, seuraavana eetteriruumis, ja siis sen mukaan olisi viime vuonna liikkeen pitänyt saada astraaliruumiinsa. Tämä ruumis, personallisten tunteitten, halujen ja himojen asunto, onkin syntynyt viime vuonna, kuten puhuja huomautti. Liikkeessä tahto ja pyrkimykset ovat saaneet varman leimansa. Nyt on vaan edelleen pyrittävä yhä korkeammalle. Luettiin tilinkertomus, jonka olivat laatineet tilintarkastajat neiti Alander ja hra Liukkonen. Kävi selville, että liike oli suuresti kasvanut, mutta myös velat, koska varat suurimmaksi osaksi ovat kiinnitettyinä myymättä olevaan kirjallisuuteen.

Johtokunnan tilejä vastaan ei ollut kelläkään läsnäolevalla mitään muistuttamista ja myönnettiin siis sille tilinvapaus. Puhetta johti F. Korpi. Yksimielisesti valittiin uudelleen entinen johtokunta ja lämpimin sanoin lausui sille kiitokset Heiskanen sen uhrautuvasta työstä.

Ohjelmassa oli vielä V. Palomaan pitämä esitelmä. Elävästi kertoi hän riemusta, jonka nuorukainen tuntee ensimmäisen lempensä syttyessä, ja asetti sille vastakohtaksi sen hiljaisen, sisällisen ilon ja onnen, jonka tuntee raihmainen, hylätty vanhus seisoessaan haudan partaalla ja aavistaessaan sen toisella puolen jotakin uutta ja suurta onnea. Mutta moni vanhus on äärettömästi onneton, kärsii tuskaa, kun hän ajattelee nuoruutensa iloisia päiviä, joita hän ei enää muka voi takaisin saavuttaa milloinkaan. Hänellekin osaa teosofia antaa neuvoa ja lohdutusta: hän on saava, mitä hän toivoo, mitään ei ole ainaseksi menetetty, hän on reippaana nuorukaisena vielä monta kertaa saava lemмен pikarista juoda, aina kunnes hän alkaa kaivata jotain vielä suurempaa. Kaikille erilaisille henkilöille voi teosofia tarjota valoa, ja puhuja sanoi iloitsevansa siitä, että hän oli saanut tilaisuuden päästä kiertämään ympäri Suomen ja puhumaan sitä kaikkea, mikä sydämellään oli.

Kaiken lopuksi puhui innostavasti Pekka Ervast. Hän johdatti mieleen, mitä teosofinen työ, teosofinen elämä itsessään on; se on sitä, että me alamme jo täällä maan päällä elää sitä suurta ja rikasta elämää, joka meitä kaikkia odottaa kuoleman jälkeen. Teosofi tuntee elämän riemuna ja ihanuutena, mutta hänen täytyy ensin käydä monen kiirastulen kautta ja oppia voittamaan oman itsekkyytensä. — Puhuja katsoi kuin näyssä sitä ihanata tulevaisuutta kohti, jolloin Suomessa ovat henkiset harrastukset päässeet voitolle, jolloin lapset ja nuoretkin jo saavat vähän vapaampaa ja vähän syvällisempää opetusta elämän ymmärtämisessä, jolloin viattomat lapsensielut jo saavat kuulla elämän suurista totuuksista, ennenkuin kylmä ja kova maailma on turmellut heidän ihanteellisen maailmankatsomuksensa ja hartaan pyrkimyksensä.

Kellon lähetessä yhtä hajosivat kaikki tyytyväisin mielin kotiinsa.

V. V.

Auktoriteetti-usko ja auktoriteetti-us. Näiden kahden käsitteen välillä on melkoinen ero. Teosofinen Seura ei hyväksy minkäänmoista auktoriteetti-uskoa, s. o. umpimähkäistä sokeata uskoa jonkun ihmisen tai kirjan sanoihin, mutta toinen asia on, että kyllä löytyy teosofisia auktoriteetteja, s. o. teosofeja, joilla on laajempia tietoja salaisista opeista j. n. e. kuin tavallisilla teosofian harrastajilla.

Edellisestä asiasta lausui Teosofisen Seuran presidentti, eversti Olcott, vuosikokouksessa v. 1901 seuraavat merkille pantavat sanat: »Minä protesteraan toistamiseen kaikkia yrityksiä vastaan saattaa jäseniämme tai sivullisia luulemaan, että meidän Seurassamme on mitään semmoista olemassa kuin oikeaoppisuus tai Jumalan inspireeraama kirja tai opettaja. Minä pyydän työtovereitani kaikissa maissa pitämään mielessä perussääntöjämme hengen- ja ohjesääntöjemme puustaimen ja yksissä voimin vastustamaan ja ehkäisemään keskuudessamme kaikkea semmoista, joka vivahtaa ahdasmielisyyteen tai lahkolaisuuteen; Seura voi ainoastaan menestyä ehdottoman ajatus- ja sanavapauden pohjalla – tietysti hyvän maun rajottamana». Ja hän lisää samalla, puhuen toisesta asiasta: »Suurta opettajaa saattaa kunnioittaa tekemättä itsestään orjaa.»¹⁾ Sillä »vapaus» ei ole käsitettävä sillä tavalla, että jokainen ajattelee ja sanoo: »minä olen yhtä viisas kuin sinäkin ja minä tiedän yhtä paljon kuin sinäkin.» Vaan vapaus on siinä, että jokainen ihminen tulee omalle sijalleen, sille asemalle, joka hänelle luonnosta on tuleva, ja että kaikki kunnioittavat suurta ja viisasta opettajaa.

Teosofisia luentoja ympäri Suomen. Toimittaja V. Palomaa on näinä päivinä lähtenyt teosofiselle luentomatalle, suunnaten matkansa ensin itäänpäin. Toivomme hänelle kaikkea menestystä, toivomme, että kaikkialla, missä on teosofian ystäviä, otetaan hänet tervetulleena vastaan. Tämä meidän liikkeemme yritys on rahallisesti rohkea, jonka tähden pyydämme lukijoitamme huomaamaan, mitä on kirjoitettu »Esitelmärahasto»-nimisen otsikon alle.

Vapaaehtoisia lahjoja. Tämän otsikon alla luetaan lehden lopussa muutamia tärkeitä tiedonantoja, jotka suljemme lukijaimme suosiolliseen huomioon.

Elämä. Olemme sydämestämme iloiset, nähdessämme, että Matti Kurikan vilkkaasti ja mieltäkiinnittävästi toimitettu lehti alkaa saada yleisön puolelta sitä kannatusta, jota se ansaitsee. Emme ole unohtaneet, mitä vaikeuksia vastaan Uusi Aika sai taistella, ja toivomme vahvasti, että Elämä vähitellen voittaa kaikki vaikeudet tarvitsematta sortua niinkuin Uusi Aika. Elämä onkin saanut nimen, joka lupaa sille sekä pitkää ikää että menestystä, ja kyllä tai kansamme pian ymmärtää, että Elämän lukemisesta sille koituu hyötyä.

Keskiviikkoiset keskustelu-illat. Omantunnon konttorissa on nyt ruvettu pitämään joka toinen viikko »kyselykokouksia», jolloin läsnäolijat tekevät kysymyksiä ja heti saavat vastauksen vakituiselta puheenjohtajalta, ja joka toinen viikko »keskustelukokouksissa», jolloin keskustelua johtaa edellisellä kerralla valittu puheenjohtaja. Nämä illat näkyvät olevan yleisön suosiossa, koska Omantunnon huoneusto aina on täpösen täynnä hartaita ja tiedonhaluisia kuulijoita.

Suurempi tila. Liikkeemme saakin suuremman huoneuston kesäkuun 1:stä päivästä, jolloin se muutetaan Mikonkadun 11:een. Samassa huoneustossa tulee myöskin sijaitsemaan Teosofinen Kirjasto (nykyään Albertinkadun 34:ssä).

Errata. »Astrologia II» nimisessä artikkelissa Omantunnon viime numerossa on tehtävä seuraavat korjaukset: ensimmäinen kappale, lue: eivät ole lukeneet (s. t. s. eivät ole olleet tilaisuudessa lukemaan); siv. 51, 1 palsta, siv. 18, 19 alh. lue: tämän merkin alla; siv. 53, 2 palsta, riv. 13, 14 lue: Marsin negatiivinen huone ja viimeinen suoja.

Sukupuoliasia. Ajatusten vaihtelu tästä asiasta ja Palomaan kirjasta näkyy yhä jatkuvan, mutta koska mielestämme ei mitään uusia näkökohtia enää ole tuotu esiin, toivomme, että tähänastinen

¹⁾ General Report of the twenty-sixth Anniversary and Convention of the Theosophical Society at Adyar, India; December 27: th and 28: th. 1901. Siv. 3.

mielipiteitten vaihto saa toistaiseksi jäädä vastaukseksi kysymykseen ja ettei Omassatunnossa tällä kertaa enää jatkettaisi polemiikkia mainitusta asiasta.

Esperanto. Omantunnon joulukuun numerossa ehdotti eräs kirjeenvaihtaja, että teosofit rupeaisivat harrastaman tätä uutta keinotekoista ja helppotajuista kieltä, sillä yhteinen kieli on omiansa liittämään toisiinsa veljellisillä siteillä ihmisyksilöitä eri kansoista. Olen omin silmin nähnyt, että yhteinen harrastus ja rakkaus totuuteen tekee ihmisistä veljet, vaikka toinen kutsuu itseään buddhalaiseksi, toinen muhamettilaiseksi, kolmas hindulaiseksi, neljäs kristityksi j. n. e., olen nähnyt, että »teosofia» on se taikasana, joka panee eräitten ihmisten sydämet väräilemään myötätunnosta toisiaan kohtaan, mutta olen yhtäkaikki vakuutettu siitä, että yhteinen oppinut kieli olisi arvaamattomaksi käytännölliseksi hyödyksi ei ainoastaan teosofeille, vaan koko maailmalle. Kaikki oppineet voisivat julaista tutkimuksensa esperantoksi, ja mitä teosofeihin tulee, voisivat julkaista aikakauskirjan, joka, samalla kuin se olisi koko Seuran virallinen äänenkannattaja, sisältäisi etevimpien teosofikirjailijain artikkelein esperantonkieliset käännökset. Ja sitten Seura voisi niinikään kustantaa paraitten teosofisten kirjateosten y. m. esperantonkieliset käännökset, josta Seuralle epäilemättä koituisi aineellistakin voittoa, koska suuret painokset vain olisi tarpeen, kun sama kirja leviäisi kaikkiin maihin. Kaikkea tätä varten olisi tietysti välttämätöntä, että Teosofisen Seuran jäsenet oppisivat esperantoa – eikä ainoastaan T. S:n jäsenet, vaan koko maailma!

Raamatun esoterismi. Moni nauraa, kun kuulee mainittavan, että raamatua voisi selittää esoterisesti: »eihän sillä ole sen sisäisempi eikä salaperäisempi merkitys kuin se mikä siinä seisoo!» Mutta mitä semmoinen umpimähkäinen arvostelija arvelee niistä raamatun paikoista, joissa raamattu itse todistaa, että se on salaperäinen kirja? Mitä hän esim. arvelee siitä kohdasta, jossa kerrotaan, että Jesus avasi opetuslastensa ymmärryksen, niin että he ymmärsivät pyhiä kirjoituksia? (Luk. ev. XXIV: 45). Ja siitä tosiasiaista, että Paavali selittää esoterisesti raamatun kertomuksen Abrahamin kahdesta pojasta? (Gal. ep. IV: 22-31).

P. E.